

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 19/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä lokakuuta 1997 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
155/1997 vp laiksi eräissä Suomen sotiin liitty-
neissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta.

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä

— lakialoitteen 18/1995 vp (Pertti Paasio /sd
ym.) laiksi rintamasotilastunnuksen myöntämi-
sestä vuosina 1945—1950 merimiinojen raivauk-
seen osallistuneille Suomen kansalaisille, joka on
lähetytty valiokuntaan 16 päivänä kesäkuuta
1995,

— lakialoitteen 19/1995 vp (Virpa Puisto /sd
ym.) laiksi rintamasotilastunnuksesta, joka on
lähetytty valiokuntaan 8 päivänä syyskuuta
1995,

— lakialoitteen 11/1997 vp (Helena Vartiain-
nen /sd ym.) laiksi miinanraivaajatunnuksen
myöntämisestä vuosina 1945—1950 merimiino-
jen raivaukseen osallistuneille, joka on lähetytty
valiokuntaan 6 päivänä maaliskuuta 1997,

— toivomusaloitteen 248/1995 vp (Hannu
Kempainen /kesk ym.) erityistunnuksen luomi-
sesta miinanraivaajille ja muille sodankaltaisissa
olosuhteissa palvelemaan joutuneille, joka on lähetytty
valiokuntaan 23 päivänä marraskuuta
1995,

— toivomusaloitteen 184/1996 vp (Kari Myl-
lyniemi /kesk) rintamamiestunnuksen hakuajan

jatkamisesta, joka on lähetytty valiokuntaan 14
päivänä maaliskuuta 1996,

— toivomusaloitteen 195/1996 vp (Marja-
Liisa Tykkyläinen /sd) kotirintamalla työsken-
nelleiden naisten kuntoutuksen järjestämisestä,
joka on lähetytty valiokuntaan 14 päivänä maa-
liskuuta 1996,

— toivomusaloitteen 244/1997 vp (Sulo Ait-
toniemi /kesk) vuonna 1926 syntyneiden veteraa-
nien oikeudesta rintamasotilastunnukseen, joka
on lähetytty valiokuntaan 13 päivänä maaliskuuta
1997, sekä

— toivomusaloitteen 251/1997 vp (Reijo Kal-
lio /sd) rintamasotilastunnuksen myöntämisestä
vuonna 1926 syntyneille, joka on lähetytty valio-
kuntaan 13 päivänä maaliskuuta 1997.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- apulaisosastopäällikkö Pekka Pitsinki ja yli-
tarkastaja Matti Pulkkinen, sosiaali- ja ter-
veysministeriö
- toimistopäällikkö Veikko Havo, Valtiokont-
tori
- arkistonhoitaja Harri Huusko, Sota-arkisto
- toiminnanjohtaja Reino Toivio, Rintama-
miesveteraanien Liitto ry
- puheenjohtaja Simo Kärävä, Suomen Sotave-
teraaniliitto ry
- lakimies Seppo Savolainen, Sotainvalidien
Veljesliitto ry
- puheenjohtaja Laine-Maire Kyöstilä, Rinta-
manaisten Liitto ry

- puheenjohtaja Poppe Karanko ja Helsingin osaston puheenjohtaja Erik Erves, Miinanraivaajakilta ry
- hallituksen puheenjohtaja Matti Saarikoski, Veteraanit 1926.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräissä vuosien 1939—1945 sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden henkilöiden kuntoutuksen järjestämisestä. Kuntoutus koskisi sellaisia lakiehdotuksessa tarkoitettuihin ryhmiin kuuluvia henkilöitä, joilla ei ole veteraanikuntoutukseen oikeuttavia tunnuksia. Kuntoutuksen hyväksyminen edellyttäisi pääsääntöisesti Sota-arkiston myöntämää todistusta ehdotetussa laissa tarkoitettuun palveluun osallistumisesta.

Kuntoutuksen järjestämiseen liittyvästä hallinnosta vastaisi Valtiokonttori. Toiminnan rahoitus hoidettaisiin Raha-automaattiyhdistyksen tuottovoaroilla.

Esitys liittyy valtion vuoden 1998 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Lakialoitteet

Lakialoitteeseen 18/1995 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan voitaisiin rintamasotilastunnus myöntää myös vuosina 1945—1950 puolustuvoimien joukoissa merimiinojen raivaukseen osallistuneille Suomen kansalaisille.

Lakialoitteeseen 19/1995 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan säädettäisiin rintamasotilastunnuksen antamisesta varsinaisiin sotatoimiin ja rintamaolosuhteisiin verrattavissa sotatehtävin osallistuneille.

Lakialoitteeseen 11/1997 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan voitaisiin myöntää rintama-

tunnusta vastaava miinanraivaajatunnus vuosina 1945—1950 puolustusvoimissa merimiinojen raivaukseen osallistuneille Suomen kansalaisille.

Toivomusaloitteet

Toivomusaloitteessa 248/1995 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireellisesti toimenpiteisiin erityistunnuksen luomiseksi asevelvollisena sodan aikaisissa olosuhteissa palvelemaan joutuneille, jotka eivät voi saada rintamasotilastunnusta.

Toivomusaloitteessa 184/1996 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin rintamamiestunnuksen ja vastaavien tunnusten hakuajan jatkamiseksi.

Toivomusaloitteessa 195/1996 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin lisäämällä taloudellisia voimavaroja kotirintaman naisten kuntoutuspalveluiden ja virkistyslomien järjestämiseksi.

Toivomusaloitteessa 244/1997 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin vuonna 1926 syntyneiden veteraanien rintamamiestunnusta koskevien vaatimusten hyväksymiseksi.

Toivomusaloitteessa 251/1997 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisesti toimenpiteisiin rintamasotilastunnuksen myöntämiseksi myös niille vuonna 1926 syntyneille, jotka jatkosodan loppuvaiheessa palvelivat rintamaolosuhteisiin verrattavissa sotatehtävissä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta on aikaisemmin käsitellessään asiaan liittyviä lakialoitteita ja toivomusaloitteita katsonut, että niihin sisältyy sellaisia tärkeitä näkökohtia, jotka on syytä ottaa huomioon lainsäädännön tasolla. Valiokunta on korostanut tarvetta toimenpiteille, jotka ulotettaisiin rintamapalveluun ja siihen rinnastettavaan palveluun osallistuneisiin henkilöryhmiin. Tämä koskee erityisesti kuntoutuksen järjestämistä.

Valiokunnan näkemyksen mukaan hallituksen esitys on oikeansuuntainen askel sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden olosuhteiden parantamiseksi. Esitys mahdollistaa kuntouspalvelujen antamisen myös sellaisille Suomen vuosien 1939—1945 sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleille henkilöille, joilla ei ole rintamaveteraanitunnuksia. Valiokunta pitää tärkeänä näiden henkilöryhmien aseman parantamista. Näin osoitetaan maamme hyväksi tapahtunutta toimintaa kohtaan kunnioitusta ja sen ansaitsemaa huomiota. Valiokunta on lisäksi asiaa käsitellessään kiinnittänyt huomiota kuntoutuksen säännöllisyyteen.

Valiokunta edellyttää, että hallitus selvittää edelleen mahdollisuuksia parantaa il-

man rintamaveteraanitunnuksia olevien, vuosien 1939—1945 sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden henkilöiden asemaa sekä kuntoutuksen riittävyttä ja säännöllisyyttä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsittelemiensä lakialoitteiden ja toivomusaloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Päätösehdotus

Edellä esitettyyn viitaten sosiaali- ja terveystoimenvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että lakialoitteet 18 ja 19/1995 vp sekä 11/1997 vp hylätään ja

että toivomusaloitteet 248/1995 vp, 184 ja 195/1996 vp sekä 244 ja 251/1997 vp hylätään.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Virpa Puisto /sd
 vpj. Maija Perho /kok
 jäs. Anne Huotari /vas
 Liisa Hyssälä /kesk
 Kari Kantalainen /kok
 Paula Kokkonen /kok
 Eero Lämsä /kesk

Hannes Manninen /kesk
 Pirkko Peltomo /sd
 Margareta Pietikäinen /r
 Maija Rask /sd
 Juha Rehula /kesk
 Osmo Soininvaara /vihr
 vjäs. Marjaana Koskinen /sd.

